

طاشينك
اشبه يومى غزى
مما يلهى : هارند مامورىان : ازوير

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎԵՑ.	ԵԹ.
ԻԶՄԻՐ	80	40 7/2	20
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ	80	40 7/2	
ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ	25	13 3/4	

Նամակներ պէտք է ուղղվել՝ Խմբագր. գրասենյակ
Մամուլեան Տպարան — Իզմիր
Rédaction du Journal Arménien «TACHINK»
Imp. Mamourian — Smyrne

2ի հրատարակում ձեռագիրներ չեն վերադարձուիլ

10 ՓԱՐԱ

Երոտաւաւսի Պատմութիւնն չես ԺԱՄ ՄԸ

Երեկ պատուի և պատենի թիւերը ու-
նեցանք տեսակցելու Երոտաւաւսի պատ-
ուիրակ Հայկ Էփ. խոստանալու հետ,
որ ֆրանսական շոգենաւով քաղաքէս
անցնելու առթիւ շոգենից զայն և հազիւ
քանի մը ժամ ցամաքի վրայ անցնելէ յե-
տոյ վերադարձաւ չիգենաւ իր ճամբան
չարունակելու համար:

Երոտաւաւսի խնդրոյն առթիւ առթիւն
ունեցանք երկարօրէն տեսակցելու ու մեր
կրած տպաւորութիւններն յարմար կը
դատենք մասամբ ներկայիւս մեր ընթեր-
ցողներուն, որոնք անշուշտ հետաքրքրու-
թեամբ պիտի կարդան զանոնք, նկատելով
որ Երոտաւաւսի խնդիրը, օրուան կարևոր
հարցերէն մին կը նկատուի:

Կեդրոնական վարչութեան համակերպի
պատուիրակը որոշ համոզումներով և ու-
րոշ ծրագրով մը կը վերադառնայ մայ-
րաքաղաք:

Կեդրոնական վարչութեան և Ազգա-
յին ժողովին կը պատկանի խոստանալու
էֆէնտի տեղեկագիրը ստանալէ և անոր
կշառոր ու հեղինակաւոր կարծիքները
մտիկ ընելէ հետո իմաստուն որոշում մը
տալ և միանգամ ընդհանր կարգադրել Սա-
ղիական հրատապ խնդիրը, որ այնքան
սուղի նստաւ ազգին ու վանքին:

Նախ պէտք է ընդունինք թէ Դանիէլ
Ս. ի տեղապահութեան չըմանը ամուլ, ա-
նգուստ և միևնոյն ժամանակ վնասակար
եղած է վանքին. զժողովարար այս մա-
սին մեր նախապէս գրածները կը հա-
տառուին կէտ առ կէտ:

Երկրորդ վանքը, բացի հազուադէպ
քանի մը բացառութիւններէ, տղէտներէ
կազմուած միաբանութիւն մը ունի, ըլլան
Ղեկնողն կամ Հակադեմոկրատ. բայց չը
մոռնանք ըսելու որ այս պահուս վանքին
մէջ գոյութիւն չունին այդ կուսակցու-
թիւնները, այլ ամբողջ միաբանութիւնը
եթէ 30-35 հոգի կը բաղկանայ, անոնց
26-28ը միացած են իրարու հետ և ամեն-
քը միասին խորշում մը ունին քանի մը
միաբաններու ղէմ, որոնք վանքին մէջ
կը գտնուին, և որոց վրայ ոեւէ կերպով
վստահութիւն չունին: Այս մասին Բիւ-
զանդիտի անապատաւորութիւնը տուած տեղե-
կութիւնները հիմնովին սխալ են և աւելի
կը ծառայեն անձնական քրիստոնցորդ-
ութեան քան լուրջ գաղափարութեան:

Թէ ինչպէս եղած է որ ամբողջ միա-
բանութիւնը միացած է այժմ և խնդիր
չկայ Ղեկնողն կամ Հակադեմոկրատի
համար, չէտ պարզ է. խոստանալու էփ.
իր հեղինակութիւնը զգալի բրած է անոնց
վրայ և կէտ առ կէտ ամեն բան քննելէ
վերջ, այդ միաբաններու առջև դրած է
թէ ղեկնողները եթէ կան, երկու կող-
մէն ալ տեղի ունեցած են յանդուարա-
ր և երբեք մէկ կողմը միւսը յանգաւոր
գտնելու իրաւունքը չունի, և ասոր ան-
շուղի աղաղակը է Ղեկնողի մատակարար-
ութեան և անոր յանդուարեան ժամա-
նակ վանական ծախսը չափաւորութիւնը
և անոնցմէ հետ անոնց հակառակորդնե-
րու ձեռք վանքին եկամուտը գտնուած
ժամանակ տարեկան ծախսը անհամ-
մատ աճուած: Երոտաւաւսի կամ ղեկ-
նողներով, այնպէս որ Երոտաւաւսի վան-
քին պարտքը հին չըմաններու մէջ 9 հա-
զար ոսկիէն աւելի եղած չէ, մինչդեռ
այժմ 12 հազարի մէջ կը տարբերի:
Պէտք է ընդունինք թէ վանքը մաք.

բազործուելու պէտք ունի, որպէսզի բարձ-
րանայ, ժառ. վարժարանը բարեկար-
գուի, տպարանը զարգանայ և ամեն կեր-
պով նախաձեռնի ղերքի մը հասնի. բայց
մաքաբազործում ըսելը չառ զիւրին է, թէ
ինչպէս այդ մասին խորհած ունին:

Սերենի մաքաբազործումի նման խնդր
և անդրադարձելի բառերը մէկ կողմ դնե-
լով, պէտք է գործնական ըլլանք և կրտ
ըսել:

Կարող և գտնուածներու մէջ ամենէ
յարմարագոյնը պէտք է պատրիարք ընտ-
րել և անոր պարտադրել որ ընդունի կեդ-
րոնական վարչութեան վերին հեղինակու-
թիւնը վանական գործերու մէջ և երկ
մուտի մասին անոր լայնօրէն ունենալիք
իրաւասութեան սահմանները:

Հետեւեալը երկու միջոց կայ այս անկ
վիճակէն ազատելու համար վանքը. վեց,
եթէ և թերեւ տարւոյ տարի պատրիարք
չընտրել ու այդ չըմանին մէջ կարող տե-
ղապահով մը կառավարել վանքը, հետոյ
հետէ մաքրելով վանքը տղէտ և անկարող
միաբաններէ, երկրորդ՝ անսխալ պատ-
րիարքական ընտրութեան ձեռնարկել ինչ-
պէս ըսինք վերեւ:

Դանիէլով տպմու տնօրէն ժողովոյ և
պատրիարքական ցանկի պատրաստու-
թեանց մասին ցարդ եղած Պոստական հը-
րատարակութիւններուն, ցաւալի է որ
անոնց մէջ անձնականութիւններն զարձ-
եալ ղեր ունեցած են, որովհետեւ Տնօրէն
ժողովոյ ընտրութեան ձեռնարկելէ առաջ
Տեղապահ Դանիէլ կը և եղելէ կը: Չի-
լիսիլիան պատրաստած են նախապէս և
ոսանում ցանկ մը և այդ ցանկէն ընտր-
ուած է այժմու Տնօրէն ժողովը, նոյն
պատահած է նաև պատրիարքական
ցանկի պատրաստութեան խնդրոյն մէջ և
միաբանութիւնը, ինչպէս քուէարկուե-
րու թիւէն կ'երեւի, միացած է երեք և
պիտակաւորներու վրայ, իրեն ամենէ ար-
ժանաւորները Երոտաւաւսի Աթոռին:

Իսկ այժմ միաբանութիւնը, առանց
կուսակցական խտրութեան, — որովհետեւ
ըսինք թէ կուսակցութիւն գոյութիւն չու-
նի, — վաղեմից է որ երեքեան կուսակ-
ցու պատրիարք ընտրուի, և որովհետեւ
երկու ունին որ Ազգ. ժողովը չպիտի
համաձայնի անոր վրայ, կը նախընտրեն
անորմէ յետոյ Տրդատ կուսակցութեան կամ
եղելէ կուսակցութեան:

Այս ուժը յանգած է խնդրոյն եզրա-
կացութիւնը և ինչ կուզեն թող ըսեն Բիւ-
զանդիտի և իր համախոհներն, եթէ Ե-
րեքեան յանգաւոր է և ամբաստանալ
զրաւական խնդրոյ մը առթիւ, նոյնքան
և պատասխարելի են Դեմոկր. Ս. և աւելի
անոնք որ միշտեղիկ գործին տպագրու-
թեան համար տարիներով վանքի տպա-
րան աշխատեցած են և ոչ թէ 105
այլ 6-700 ոսկի վնաս պատճառած, եթէ
պէտք է զատապարտել Դեմոկր. Ս. ի խնդ-
րով որ չմոռնան նաև միշտեղիկ Մարա-
տի գործին մէջ մաս ունեցողները:

Եթէ Ղեկնողն կուսակցութեան ուժը
միաբանները զատապարտելի են և անոր
զաւանդի, նոյնքան և աւելի յանցաւոր
են անոնք՝ որոնք յաջողած են վանական
մատակարարութեան գործին և ալ աւելի
վնասակար եղած ազգին:

Բայց պիտի խնդրեմ որ ծուռ չըմբռ-
նուին զրաւներու և սխալ չհասկցուին,
Ղեկնող Վ. ընտր արդարացին, ընդհակա-
ռակն, անոր ըրած վեցումներուն և
վստահութիւններն չարաչար գործածելով
ի չուն իրեն ծառայեցնելուն առաջին հա-
մոզումներէն մին եմ, սա տարբերու-
թեամբ որ Ղեկնողն Գ. ըզ կը պ. անձա-
տելու չափ յայնախոհ եմ և բոնի կուսա-

ցան մը չեմ, որպէսզի երբ Ղեկնող ըսեն՝
անպատճառ Գ. Երեքն ալ միասին հասկնամ,
ոչ միշտ իրարմէ անձատած եմ այդ եր-
կու եկեղեցականներն և ժամ է որ վար-
չութիւն և Ազգ. ժողով լայնաթիւս ըլլան
և Դեմոկր. Ս. ի ղէմ եղած ամբաստանու-
թիւններն քննելով վճիռ մը արձակեն,
որու առջև պատրաստ ենք խոստանելու,
նոյն իսկ եթէ անպատճառ ըլլայ այն երեք
ենեկ պիտակաւոր, որով միանգամ ընդ
միշտ կ'որոշուի անոր անունը, բայց որչափ
ժամանակ որ առկա ձգուին անոր վրայ
ընդունուած ամբաստանութիւններն և Ազգ.
ժողովը կամ քննիչ յանձնաժողովը իր
վճիռը չարձակէ, չենք կրնար իրեն ան-
նշան և անօրուստ մէկը նկատել Գ. Երեք
կը: Երեքեանը:

Չեղծումներ, սխալներ, չտայութիւն-
ներ, յոռի մատակարարութիւններն եթէ
եղած են՝ երկուստեք եղած են, յանցաւոր-
ներն եթէ կան՝ երկու կողմէն ալ անպակաս
են հետեւեալը պէտք է վարագոյր մը
քաշել ամենու վրայ և նոր տարեկալիս
մը բանալով՝ գործի սխալ հետզհետէ
վանքը բարեկարգելու և բազմացուած
բարձրութեան հասցնելու համար:

Իսկ եթէ պիտի ծառայենք մասնաւոր
հաշիւներու, անձնականութիւններու չորձ
պիտի ղեքերինք անընդհատ, առանց նը-
կատողութեան առնելու ազգին ու վան-
քին չաճ, այն ժամանակ ըսելիք մը չու-
նինք, Ազգ. վարչութիւն և Ազգ. ժողով
ազատ են, արտաքին պոպոզութիւններէ
քշուած կրցանուն չափ քաշալիս և եր-
կուրեւր պատրիարքական ընտրութիւնը
և որ մին ալ աւետելու թէ վանքին
պարտքը 30-40000ի հասած է...:

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԷՁ

Մեր ազգային գործերու մէջ չառ ու-
չառ պակասութիւններ կան ու կը մնան,
ինչը ամբողջովին գործը ըսելով Իզմի-
րիները չհասնանք միաժամանակեան կամ
չարաւտութեամբ, այլ հասնանք մեր
կեդրոնէն բխած և հոն ի գործ դրուած
տնօրէնութիւնները, որոնք չառ անգամ
վնասարար եղած են, չըսելու համար ու-
ղեւորներ:

Այս վնասակար գրութիւնը առաջ կու-
գայ ունէ պաշտօնի համար սահմանուած և
առ այդ կոչուած անձերու անյարմարու-
թեան:

Կեդրոնական վարչութիւնը փոխանակ
պաշտօնին յարմար փնտել ու գտնելու,
կարծես թէ զանց կառնէ պաշտօնին բը-
նային, տեսակը, կարեւորութիւնը կամ
անկարեւորութիւնը և կրնար յայնպիսի մէ-
կը որ զլիտիւն անյարմար է անոր և ու-
րու պաշտօնավարութիւնը աղետարին հի-
տանքներ կրնայ ունենալ ի վնաս աղ-
գին:

Պիտի ըսէք թէ պաշտօնի կոչուած ան-
ձը ու պարտաւորութիւնը անյարմարութիւնը
ձեռնարկով պէտք է որ չընդունի իրեն ա-
ռաջարկուած գործը, է՛հ, ուր գտնեմ ես
իրենց զարգացման և կարողութեան ինք-
նաճառագործութիւնը ունեցող մարդիկներ:
Այո, կան այդպիսիներ բայց սակաւթիւ
են չըսելու համար հազուադէպ:

Ասկից զատ՝ պաշտօնին անյարմար ան-
ձը ուրիշին օրինակէ առաջ ինքզինքին ալ
կը վնասէ, օրինակ՝ ահա սա Դանիէլ Ս. Բ.
Յակոբեանը՝ որ Երոտաւաւսի տեղապա-
հութեան պաշտօնին յարմար մարդը չըլ-
լալուն, — ամեն բան մէկ կողմ ձգելով, —
վնասեց ինքզինքին և այսօր վտանգաւոր
հիւսնադեմութեան մը տիրացած կը մեկնի
վանքէն, արդ՝ ինչ չանհաւ կեդրոնական

վարչութիւնը այդ եկեղեցականը կոչելով
պաշտօնի մը որ անյարմար էր իրեն և անոր
հետեւեալը եղաւ ինքզին կեղեցականին իր
առողջութիւնը ալ վրայ տալը:

Այս տեսակ անտեղի և անյարմար ու-
րուումներ և պաշտօնաւարչութիւններ
կրնանք հարկաւորել հաշուել, օրինակի
համար խոստանալու առաջ զրկուած
կարգ մը պատուիրակներն պահ մը սչքի
առջև բերէք, ինչ ըրին անոնք իրենց
կրթիկ տաժապաններն առնելէ զատ, ու-
չինչ, սա բացառութեամբ որ վանքին
պիտեմէ վրայ բացառիկ ծախսերու
բարդում մը բերին:

Վերջապէս մարդը պաշտօնին պէտք է
յարմար ըլլայ, եթէ գործ կուզենք տես-
նել և ժամաւաճառ չըլլալ:

ԵՍ

ՕՍՄ. ՊԱՏԳԱՄԱԿՈՐ ՏՈՐ. ՏԱՂԱԿԱՐԵԱՆ ԿԵՍԱՐԻՈՅ ՄԷՁ

Փառք Աստուծոյ Օսմ. Պատգամաւորի
երես տեսնալ, ձայնը լսելիք, խօսքերը
մտիկ ըրիլք, խօսքեր որ՝ «Սիրիկ հայ-
րենակիցներ»-ով կ'սկսի, զարմանալի բան,
պիտի ըսէք, Կեսարեան մէկուս չունի,
ունի, ինչպէս չունի, հէ՛մ ալ չիքիք չիքի-
թէ, սակայն զիտնալու էք անշուշտ թէ՛
ինչպէս գրիւրը՝ նոյնպէս մէկուսները կը-
կու տեսակ են, ձայնաւոր և յաղաճալի,
կան ալ գրիւր որ երբեմն ձայնաւոր են
երբեմն բազմաձայն, բարեբախտաբար կամ
զժողովարար մեր երկու մէկուսներն ալ
այս վերջին տեսակէն են, բազմաձայն են՝
Խորհրդարանի մէջ, ժողովուրդին ցաւերը
կամ պէտքերը արտայայտելու կամ Սահ-
մանադրական կառավարութեան մը պարտ-
քերը և օգուտները հանրութեան բացատ-
րելու և զանոնք խրախուսելու տեղերը:
Ձայնաւոր են՝ ամսուն վերջին օրերը...
կամ չառ չառ կեր ու խաւով ատեն: Այս
անգամ մեր տեսած մէկուսը միջոց ձայ-
նաւոր էր, մէկուս մը որ իր ամբողջ վա-
զանքին միայն երեք օրը իր ձնդալով-
րին—Սերաստիոյ մէջ անցուցած էր, մը-
նացեալ օրերը մտած էր ժողովուրդեան մօտ
խաւերուն մէջ, այնչեղ էր կեդրոնէն հե-
ռու խալ անկիւնները, քննած էր անոնց
իրական վիճակը, վիճակ մը որ տեղական
պաշտօնեաները բացատրելու համար միշտ
«Սաւալ» պէր քէմալ տոր» ու կ'սկսին,
թէ և ժողովուրդը գիրար բզքոյն, իր
մասնագէտի աչքերով հետազոտած էր Ա-
նատուի տրեւիւն Նահանգներու երկ-
րագործական վիճակը և պէտքերը, իր
հանդիպած բոլոր քաղաքներն ու գիւղե-
րը գտնէ ժողովուրդին զգացնել տուած էր
թէ՛ իրենց ցաւերէն հաւցող և դարման
խորհող մէկուս մ'ը կը կըլլար և ոչ թէ տրիս-
րահոյ իմալար Օսման փաշա մը որ իր
հոտած, մղած, նկատած, փառած սրտին
զարդ ու գոգիւր ժա՛րը տարապարտուց
կոչկոճեալ անմեղ ժողովուրդի մը դեռ ոչ
իսկ սպիացած վերքերուն վրայ կը թա-
փէ...:

Տօքթ. Տաղաւարեան չարաթ իրի-
կուն ուշ ատեն հասաւ հոս: Հ. Բ. Բ.
Միտիւն և Բաղ. ժողովի կողմէն պատ-
գամաւորութիւններ զայն զիմաւորեցին:
Կիրակի առաւել, Կ. Նուբի այնք զնաց Ս.
Կարապէտի վանքը և կէս օրէն քիչ վերջը
վերադարձաւ, ուստի հազիւ կիս օր միայն
ունէր Կեսարիա մնալու և ահա այդ կէս
օրուան միջոցին էր որ բազմեց ունեցանք
լսելու ձայնաւոր մէկուսի մը անմոռա-
նալի խօսքերը:

Տեղեւոյ Հ. Բ. Բ. Միտիւն Գործ.
Յանձնարարութեամբ պատրաստած էր Արամ-

եան վարժարանը՝ հրապարակային տան-
նախօրհան մը համար. հարկ է ըսել
որ արաշը ընդ լեզուն էր ունենցիրներով:
Հանդէսին նախագահը Գեոր. Մարտիկ
Քէլչեան, Կաթողիկոս - Հայոց արժանաւոր
առաջնորդը որ անդամ մ'է. Զ. Բ. Բ.
Միւսթեան, բացառ հանդէսը՝ ներկայացր
նկով ակնաւոր բնութիւնը:

Յարգելի Տաթևորը իբր հիմնադրին
ընէ մին Զ. Բ. Բ. Միւսթեան, անոր ուղ-
ղութեանը և նպատակին վրայ Բեդէ. ան-
տախտի մ'ը ինչ վերջ՝ պատմական և զը-
րական փաստերով ցոյց տուաւ թէ ինչ-
պէս (Ա) Եւս և պրոպագանդիստները
խանձի պատճառ մը եղած է զրացի ազ-
գերութեան քանակը գնով ջանացած են
իւրացնել ողջ պատարը, և հետեցող թէ
Հայաստան նոյն պայմաններու տակ չա-
րունակական յարձակումներու ենթար-
կուած է Պարսիկներու, Ռուսերու, Արաբ-
ներու, Յոյներու և Հռոմէացիներու
կողմէն: (Բ) յիշեց թէ ի չպէս զարգանա-
լու և զարգացնելու տրամադրութեամբ ողջ
մը ամէն կարգի միջոցներով գրաւուած է
ուրիշներէն, անոնց կենսական պայմանը
և ձեռքբերելու օգտուելու նպատակով: Դարձ-
եալ պատմական ասպարեցիներով վաւերա-
ցուց իր խօսքը՝ նկարագրելով թէ ինչպէս
Հռոմէոս, Բիւզանդական կայսրութիւնը
ձենովա, Վենետիկ, Ռուսիա, Էնկուստան
օգտուած են Հայոց անտեսական, զիստ
նապատական, առևտրական, օրենսդրա-
կան, զինուորական և ծառայողական բա-
ցառիկ յատկութիւններէն: Պերճախոս ա-
տենաբանը ցոյց տուաւ թէ, Հայեր թէ-
պէտ իրենց յիշատակը գտնելով մեծա-
մեծ ծառայութիւններ մատուցին այն ազ-
գերութեան որոնց մէջ աւելած էին, իրենք
սակայն, ծառայեցան անոնց հետ լուծուե-
ցան և կորսուեցան Հետեանքը այն եղաւ
որ Հայաստան այս պատճառով զրկուե-
ցաւ իր զաւակաց օգտագործին և կարեւոր
մէկ տարրէն: Գնացելով հասարակ տարին
ալ թշուառութեան, հալածանաց և պար-
բերական ջարդերու ենթարկուած բնա-
ջնջուի կողմ հասաւ: Ասանք կենդանի
պատկերներով ներկայացնել վերջ ճար-
տարութեան հետաքրքրեց, «Եսն ճակա-
տագրին ենթարկուեցաւ նաև Հրէաստան»
քանզի միևնոյն պայմանները կը ներկա-
յացնէր. Հրէայք ստեղծութիւն մը աւելի
ուշեկն իրենց զէմ քանզի հազարաւոր
տարիներ անաջ իրենց նախահայրերը խա-
չը հանած էին անձ մը որ վարդապետը,
Փրկիչը, Աստուածն էր Բրիտանիայ, ուս-
տի այս վերջինները առանց լատիանցելու
նոյնինքն իրենց վարդապետին բարձրա-
գոյն ներդրումներուն օգուտին միջոց հա-
լածած են Հրէաները: Հոս մի ատ մի
թուեց հրէից զէմ եղած հալածանքները
զանազան ազգութեանց և պետութեանց
կողմէն և յետոյ շարունակեց. —

«Հրէայք բնաջնջումի ճամբուն մէջ
էին, սակայն 50 տարի անաջ անտէր մեծ
ցառը մեծ դարձան մը դոտան, Միւսթե-
ան մը կազմակերպեցին որ տասնեակ
տարիներու մէջ յեղաշրջեց պետքերը, փո-
խեց Հրէից զրբը, ազգացութիւնը, տըն-
տեսականը, եզրագծերը, յարաբերութիւնը, Անգ-

լիոյ մէջ փնտռեցան հրէաները: Դարեր
և լոյս քաղաքացիները տալին Անգլիոյ,
Անգլանտները տալին Ֆրանսայի. խմբա-
գիրներ, փոթիլ-օրներ, ուսուցիչներ, զե-
րասաններ, երգիչներ, տալին քաղաքա-
կերթ խախտիչն. զրապէս հաստատեցին
այն ասպարեքն թէ «Առանց Հրէի հա-
ւանութեան պատերազմ չի կրնար յաղա-
թարուիլ»: Այնպէս Եղբայրներ մեզի նման
սե բողոք ունեցող թշուառ ողջ մը աշ-
խարհի անտեսականին տիրապետող մա-
կարդակի մը բարձրացուց: Հայ-Ռուս
բախտն ընդհարումի պատերազմ տարին էր.
Եզրագրութիւն մէջ գտնուած ամբ մը հայերէս
քանի մը հարկ իրար եկանք, մեծ ցառը
մեծ զարման մը վնասեցինք. զարմանք
զուտք բայց մեզի մեծ զրոյս մը պէտք
էր, այդ մեծ զրոյսն ալ գտանք՝ յանձին
Պոլսու փաշա Կոստայի: Այս մեծ Հայը
ընդունեց մեր առաջարկը և լուաւ, «Դուք
քաղեցէք և ես պիտի վազեմ»: մենք ա-
ռաքեանք և նա առաջնորդ՝ կազմակեր-
պեցինք Զ. Բ. Բ. Միւսթեանը, ճիշդ
նիս մեծ էր, որոշումին հաստատ թէ
ալ զիւնքը խիստ փոքր:

Օտմ. Մանթապուրթիւնը մեզի լայն
առաջնորդ բացաւ զործելու, քանզի տ-
առնց անոր մեզի համար անկարելի էր
զործակցութեան ընդել ազգին մեծ զան-
գուածը որ բնապետական թուրքից եր-
կաթեալ փակակնքներուն տակ կը զրտ-
նուէր: Մեր նպատակը լոյս քաղաքացի
է. վասն որոյ եզրագրութեան, Անգլիական
և Օսմանեան կառավարութիւնները մեզ
ճանչան և ընդունեցին, կը հաւատանք
թէ որ մը Զարն ալ նման ալ պիտի ըն-
գուէին մեզ: Այս Միւսթեանը պիտի բարձ-
րացնէ հայութիւնը անտեսական և բնա-
պէս և մտաւորական: Յարգելի տանա-
խոսը Միւսթեան հասցեցներու և մատու-
կարարութեանց վրայ ամփոփել ալ իւր
տեղեկութիւն տալով յիշեց բարեբաւ ան-
գամներու առատածնունդները, թուեց
ցարդ երկրագործներու և ազգաւոր գիւ-
ղացիներու եղած օգնութիւնը, բացառ
կրթական յարկերը և վերջապէս իր ար-
պատութիւնը բնապետութիւնը հետեալ խօս-
քով: —

«Մերն հիմնադրութիւն մին Զ. Բ. Բ.
Միւսթեան և իրեն Առաքեալ մը՝ ես կը
ցանկեմ սերմը հողի մը մէջ որ յուրիկ կը
կարծեմ, ձեռք կը մնայ հողով, խնամել,
սնուցանել: Կը մաղթեմ որ մեր Միւսթե-
անն ալ ընէ նոյն բանը՝ ինչ որ ըրաւ
«Այնպէս Եղբայրներ» հրէաներուն: Յայն-
ժամ մեր նախնեաց սակերները պիտի խա-
տան իրենց գերեզմաններուն մէջ և անոնց
հերոսական օգնութիւնը համախմբուած մեր
Միւսթեան չորս չորս հարկով պիտի ըլլան
մեզի:»

Այս չինիլ բանախօսութիւնը վերջա-
ցաւ Գեոր. Հայր Սաբրին պատգամելով
կը յուսանք թէ արդիւնքը շատ օգտակար
պիտի ըլլայ ազգին ինչպէս որ եղաւ տը-
պատարութիւնը՝ ներկայներուն:

Կենտրոն

ԹՕՆՈՒՍԻ

Ազգասիր Անտոնիւր

ԻԶՄԻՐ

Անտոնիւր արարութեամբ կը յա-
նենք որ այն Անտ. բարեբարութիւն Տիկինը
որ զեռ հազիւ 2-3 շաբաթ անաջ ինքնա-
բերութեամբ 2000 ամ. ոսկի յանձնած էր Ա.
Մարտիկ Մ. Հոր զարգացական բացը գո-
ցելու գերազնիւ նպատակաւ, այս ան-
գամ ալ զարգացող բարեբարութիւն ինքնաբերա-
բար յայտնած է Առաջնորդ Մ. Հոր թէ
լսած ըլլաւ որ Ազգ. Հիւանդանոցը վի-
րաբժշկական սենեակի (sale d'opération)
մը անհրաժեշտ պէտք ունի, ինք պատ-
րաստ է հարկ եղած գրամը նուիրելու այդ
վիրաբժշկական սենեակի շինութեան: Ա.
Մարտիկ Մ. Հայր իր արտաբերութիւն չորս-
հակալութիւնները յայտնած է բարեբարութե-
նի ազգիւ Տիկինը, որու ի պատասխան
վիճիկ Տիկինը յայտնած է թէ ինք չորս-
հակալութիւն չափակելու երբեք, և մեծա-
պէս կը խնդրէ որ իր անունը զազանի
պահուի: Իր միակ փափակ է ձեռքին
եկածին չափ հանդէպ ազգին և եկեղեց-
այն ունեցած պարտականութիւնը կա-
տարել: Բարեբարութիւն մեծանորի Տիկինը
յայտնած է նաև թէ իրեն համար Ազգ.
վարժարանները և Ազգ. Հիւանդանոցը
հաւատարմակալ սիրելի և հաղածութեան
արժանի են, քանի որ մին մարդկութիւնը
կը պարտաւոր, իսկ միւսը կը զարմանէ:
Մենք մեր կողմէ յայտնել Իզմիրի հայա-
թեան մեր չորսհակալութիւնները յայտնե-
լու բաւարար բառ չենք գտնել այսքան
վիճանքները եղած նախապատեւութեանց
համար, ի բոլոր սրտէ կը մաղթենք որ
յիշեալ բարեբարութիւն Տիկինը, որ անօրի-
նակ համեստութեամբ մը չուզի յայտ-
նել իր անունը, տալալին խիստ երկար
տարիներ անհնայ երջանկութեամբ աղ-
բի, կարենալ իրագործելու համար իր աղ-
ղապետական բարի բարի փափաքները, և
սիրտակ հանդիսանայ բոլոր իր սեռակից-
ներուն որոնց մէջ բարեբարագործութիւն
որս Իզմիրի իշխանն ստան կը գտնուին
մէկ անգամ ոսկեղինիկ արտով ճշմարիտ
ազգասիր բարեբարութիւն:

Առաջնորդ Մ. Հայր Միւսթեան. բարեբա-
րութիւն Տիկինը սոյն փափաքը պատմա-
պէս պիտի յայտնէ Հիւանդանոցի Հողա-
բարձրութեան և Տիկինաց Խնամակալու-
թեան յառաջնորդ նախնի և չինութեանց
մասին հարկ եղած կարգադրութիւնք պի-
տի սկսին անպաշտով:

—Բաղաքիս կաթողիկոսական ընտրու-
թեան աշխատակալն պատգամաւոր նա-
զարեթ Քի. Երեւանեան զրազմաց ներ-
կայ առատութեան պատմաւոր ստիպուած
ըլլալով հրաժարել, Առաջնորդ Մ. Հայրը
ուրաթ կրկնող Գաւառ. մոզով հրա-
րած է այս մասին հարկ եղածը որոշու-
լու լսենք թէ Պատրիարքարանը յանձնա-
բարած է ընտրել Տիար Կոստանդին Սա-
տիսեան, Կովկասէն:

—Երեւանցիք իր Ազգ. վարժարանաց
Տիկինաց Խնամակալութիւնը իր չարաքմա-
կան նիստը գումարեց Հոյսիսիմեանց վար-
ժարանին մէջ նախագահութեամբ Առաջ-

նորդ Մ. Հոր ներկայ էին Ազգ. Տիկինաց
Մ. Բ. Սպարթաք, Ա. Կ. Արապեան,
Բ. Ս. Սպարթաք, Ա. Մարկոսեան, Ս.
Ա. Պէրկամայեան, Զ. Գ. Փափազեան,
Մ. Մատանեան:

Անտոնիւր արարութիւն է որ Խնամակա-
լութիւն Միւսթեան Տիկինաց Խնամակալու-
թեան մը կը չորսնակին իրենց ժողով-
ները և նոյն իսկ չարթու մէջ զանազան
օրեր զարգացներ յանձնարող զանաք ի-
րենց մասնաւոր հաղածութեան առարկայ
կրնան: Սոյն պարագան շատ մեծ ոգե-
րութիւն պատճառ է թէ ուսուցչաց և
ուսուցչուհեաց և թէ մանաւանդ ուսանող-
ութեան, որոնք երախտագրութեամբ
կը տեսնեն թէ ամենէն բարձր դասու Տիկ-
նայք ժամանակին ու հանգիստին կը գո-
հեն իրենց համար:

Ազգ. Տիկինաց Մ. Բ. Սպարթաք, Բ.
Ս. Սպարթաք, Ա. Մարկոսեան և Մ.
Մատանեան Խնամակալութեան և սիրով կը
չարունակին իրենց փրանսերէն խօսակա-
լութեան զառաքանութիւնները և մեծ
զոհանակութիւն կը յայտնեն աշակերտու-
թեան մասին: Հոյսիսիմեան վարժարանը
ցարդ նման հաղածութիւն և զուրկութեան
չէր վայելած. վատահ ենք որ աշակերտու-
հից իրենց բախտաւորութեան յարգը կը
զիտուն իրենցմէ սպասուած աշխատա-
կութիւնը անխնայ ցոյց տալով:

—Երեւանցիք իր փափաքէն ցուալի
արկածի մը գին եղաւ իր խնամակալ Ման-
կապարտէլի Կարմիր Փողոցաւորներէն
7-8 տարեկան փոքրիկ մը՝ Միհրան Յ.
Փափազեան: Արձակուրդի պահուն Ման-
կապարտէլի աշակերտները խմովին տուն
կը վերադառնալին, երբ փոքրիկ Միհրանը
Հոյսիսիմեան վարժարանի և Ամերիկեան
աղջկանց վարժարանի միջև գտնուող ճամ-
բուն վրայ ձիւ մը ոտքին տակ կը կա-
խուռէր ծանրապէս վիրաւորուելով և
ջախալուռելով գանձուցեցին. զինքը ան-
միջապէս Հայոց Հիւանդանոցը փոխադրե-
ցին ուր բժշկական օգնութեան հասաւ
թէ անմիջապէս, բայց ի զուրկ եղաւ ա-
մէն ջանք. ուրիշը վնասուած էր և երկ
ապարտաւոր Միհրանը իր հոգեւոր առա-
նցը: Այս ամբիւն անգամ մը ևս Բաղա-
քապետ Պէրկոսեանցիւնը կը հաւա-
րենք այդ վնասներուն վրայ որոնք սա-
լայտաւոր կը տրուին այս օրեր: Անցեալ
ները հինգ վարժարաններու Տնօրէնու-
թեանց աստղագրութիւններով խնդրագիր
մը զրկուած էր քաղաքապետութեան,
որպէսզի փողոցին երկու կողմէն գտնէ մէկ
մէկ մեթր լայնքով մայրիկ ձգուին. քա-
ղաքապետութիւնը հալածուած էր և նոյն
իսկ հայ երկրաչափի մը սկսիլ տուած և
բաւական յառաջացած մայրիկը քակել
տուած էր, հակառակութեան մը պատ-
ճառաւ, որպէսզի ճամբան լայն ըլլայ և
այնտեղին անցող կառքերն ու ուղտերը
հանգիստ անցնին. երեւել թէ այս երկրին
մէջ մարդիկ կենդանիներէն նուազ արժէք
ունին քաղաքապետութեան աչքին:
Այս ճամբային 5-3 վարժարաններու հա-
զարաւոր աշակերտները կոտորեցին իր դա-
նան ամէն օր, պէտք է որ այդ ճամբան

“ՊԵՆՏԵՐՆԵ”-Ի ԲԱՅՔԱՆՆԵՐ [86]

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

Հոստանաց Կատար

ԻԶ.

ՄԷՐ ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ

Բայց երբ Ռօլան ոտքը կամուրջին
վրայ դրաւ, գլխին մինչև ոտքը տարտաց
և անձկութեան քրտինք մը ողորկեց ճա-
կատը: Ինչ որ կար յանդուգն և խիղախ
այս գիշերային այցելութեան մէջ, մինչև
հա ոչ տուած էր իրեն: Բայց այս վայր-
կեանին սրտակարգ յաղութ մը գրեցեց
զինքը: Իսկին մը երկրաչափական մէջ կըր-
կին ապրեցաւ իր ձեռնարկութեան գոր-
չելի տեսարանը... Կրկին տեսաւ այն
նիզակաւոր ուրուականները որոնք՝ ա-
ռանց բառ մը արտասանելու՝ զէպի բան-

տերը կը հրէին զինքը: Յետոյ, յանկարծ,
իր աչքերը մթութեան մէջ փնտռեցին
քարէ աթոռը, իրոյ քանի մը քայլ ան-
դին տեսաւ զայն: Յամարար, տեսակ
մը բանազգուշանքի մատնուած, ուղ-
ղութեան զէպի աթոռը, ծունկի վրայ ին-
կաւ, իր հրատապ ճակատը զրաւ ողորկ
կրտիկին վրայ, և հոն՝ առաջնորդակա,
ինք իրեն սոսկալի երգում մը ըրաւ, ո-
րովհետեւ երբ ոտք կըլա՝ մըմնջեց.

—Հանդարտէ՛, հայր իմ...

Յետոյ, յամր քայլերով ետ քաշուեցաւ
զէպի այն բացուածքը ուրիշ ներս մտած
էր:

Այս վայրկեանէն սկսեալ, Ռօլանի
զէպը վերստին ստացաւ անողորմ վնաս-
կանութեան այն զխմակը որ հիմայ սովո-
րական զարծած էր իրեն, իր չորսը նա-
խեցաւ: Զայն կողմը, կամուրջին նեղ անց-
քը կ'երկարէր մինչև հաստակուտ գրան
մը առջև զոր քիչ ատեն անաջ գրած ըլ-
լաւ: Երբ հոն և որ կը գոցէր զքաղաք
պալատին մուտքը: Այլ կողմէն՝ նեղ անց-
քը կը խորատուէր բանտին խորերը:
Ռօլան ծոցեաւ, մտիկ ըրաւ, ջանալով
լսել հետաւոր ձայն մը, հեծեծանք մը:

Ի վերջոյ իր անձը երկուքի կը բաժնուէր:
Ինքզինքը կը տեսնէր իր գնդանին խորը
եւ բուռն ու անուար հետաքրքրութեամբ
մը կը ջանար լսել բուն իսկ իր հեծեծան
քը:

Յանկարծ տեղեկանեալ:

Ինչկէն մտածեց որ կրտսին վրայ հաս-
նել և յանկարծակի ընդել զինքը: Բնազ-
դօրէն ձեռքը իր զաչոյին տարաւ, ա-
պահովուելու համար որ անկա իր տեղն
էր, և թէ ի հարկին՝ պիտի կրնար զիւ-
րութեանը գործածել զայն: Այն գաղա-
փարը թէ գիշերային պահակներու խումբ
մը կրնար երեսն գալ և պաշարել զինքը,
այնքան որոշ զարծաւ իր մտքին մէջ՝ որ
զաչոյնը հանեց և չեղարկելու նայեցաւ իր
առջեւ իբր թէ ինչո՞ւմնեքու վրայ յար-
ձակելու համար:

Յետոյ իր պաղարկութեան վերա-
տացաւ, ուսերը թօթեց և զաչոյնը կըր-
կին իր պատեանը զրաւ:

Այս միջոցին բանտին կողմէն ոտքի
ծայրեր լսուեցան:

Դէպի կամուրջ կ'ընկնին:

Աղօտ լոյս մը տեսնուեցաւ...

Լ'օտարաւոր անհերկ փտանցին առջև

Ռօլան վերստացաւ իր բովանդակ յառա-
կատեւութիւնը: Արագ շարժումով մը
զնայ կծկուեցաւ տախտակներու և զե-
րաններու կոյտի մը ետին, և արիւնքը ե-
րակներուն մէջ սառած, չուշը բռնած,
զալարուն ձեռքը զաչոյնին կրտսակալին
վրայ դրած՝ սպասեց...

Այս երկրաչափական խիստ յստաւորէն
իր աչքին երեցաւ այն Ռօլանը զոր կը
տեսնէին զէպի այն գնդանը ուր վեց տարի
տոտաւորած էր:

Կամուրջին մուտքին առջև երկու մար-
դիկ երեցան:

Ռօլան անմիջապէս ճանչցաւ զանոնք:
Անոնցմէ մէկը միօքառօն էր, և միւսը
Պէմպոյն:

Դուքը և կարգիւնը քով քովի կը
քալէին լուռ ու անխօս: Ռօլանի նշու-
րած աղօտ լոյսը կուգար կանխեղ մը
զոր Պէմպոյն բռնած էր:

Ռօլան երկուքն ալ կը տեսնէր, և սոս-
կումէն մաղերը կը քստմնէին: Կատարի
առնութեան հեղի մը մինչև ճակատը ե-
լաւ, և քիչ մնաց որ իմարտական շարժե-
մով մը ոտք կըլէր՝ երկուքն ալ զաչու-
նահար ընկու համար:

ԹԵ ԻՆՉ Է ՄԵՐ ԳՈՐԾԸ

ՀԱՄԱՐՈՒՆԵՐՈՒ ԶԵՆՈՒՄԻ տալ՝ ամենամեծից տեղեկություններ բոլոր չղջեցնալով ընկերությունների և անհատների մեջ, որոնք զինքնուրույն և մեկնամյա թուականներով վրայ։ ԱՆՈՒՄԻՆԻՍ ամեն կողմից համար հայկական տոմարների, ընկերությունների և անհատների մեջ որոշուած գիներով։ ՀԱՄԱՐՈՒՆԵՐՈՒ անհատական համար՝ ամեն լուր քաղաքները տրամադրելի են։

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ՝ աշխարհի ամեն կողմից իրար կամ ալլուր փոխադրուելու ուղղուած լուր՝ իրար մեջ կանխադրուած վճարուած երկուսուսու թուականներ։ ԳԱՂԱՍՏԱՆԻ՝ փոխադրուած մեծ ընկերությունների հետ մեր ունեցած մասնաւոր կապերով թուական համարում, զուգարկականներ տալ զաղթականներու, զեղջեղ գիներով տոմարների տալով Ամերիկայի կամ աշխարհի ամեն կողմից համար։ ԴՐԱՅԻՆ՝ ամեն տեսակ աղբյուր, պակաս, քոյի աշխարհի ամեն կողմից ապահով, արագ և նպաստաւոր գիներով ու պայմաններով։

ՅԱՆՉԵՆԻ՝ մեզի վառահաւած աղբյուրները կամ իրեղենները, (մաքսային և չղջեցնալով բոլոր ձևակերպություններն ու ծախսերը ի գործ գնելով)՝ նշանակուած անձին նշանակ ընտելան։ ԸՆԴՈՒՄԻՆԻ՝ մեր յաճախորդներուն ամեն տեսակ զեղջեղները, բոլոր զլիաւոր քաղաքներու մեջ մեր ունեցած 1000է աւելի թղթականներու ձեռամբ։

ՍՏԱՆԶԵՆԻ՝ Եւրոպայի և Ամերիկայի հասած ամեն տեսակ աղբյուրներու քրտնգիրք թէ կողմերը և թէ ներքին գաւառները։

ԴԻԻՐՈՒԹԻՆԵՐՈՒ ՏԱՆ՝ քաղաքի բոլորովին միջին ուղղու ընտանիքներու կան կարասիք փոխադրուելու ուր որ լլլայ, որոշելով նախապէս անոնց փոխադրուած վարձքը, ամենամեծ խառնուրդ յանձնելու համար միջին որոշուած քաղաքի մաքսատուներ, և ի հարկին, ըստ պայմանագրու թուան, նշանակ իրենց հաստատուելիք քաղաքի ընտելան։

ՀԱՆԵՆԻ ՏԱՆ՝ իրար հասած աղբյուրներ մաքսատուներ զերամատուցելի պայմաններով։

ԴԱՆԶԵՆԻ՝ զեղջեղ համար յանձնուած աղբյուրներ փոխարժէքը՝ ուղղուած քաղաքին մեջ աղբյուրի յանձնուած պահուած և այսուց վճարել անոնց փոխարժէքը։ Տասն և վեց տարուան փորձառութեամբ ի վիճակի ենք ամեն կերպով գոհացնելու մեր ամենին զփառաբան յաճախորդները և մեզ զվստելիքը պիտի օգտուին մեր ամեն ձեղքերու վրայ ունեցած գործառնութեաններէն։ 100—67

ԱԶԳ

Որք տղեկ մը 8-9 տարեկան որդեգրել փախաբոյժ կ'հրաւիրուին Ազգ. Առաջնորդարան ներկայանալ մինչև մէկ չարաթ Այլ տղեկը Աքէշիքէն որդեգրուել պատրաստակամութիւն ունեցող կ'գտնուի։ ասկայ տղեկի հետաւորութեան պատճառաւ յարմար չգտնուի մինչև հան զբրկել զայն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅԻՆԻՔ. 2 Նոյմ. — Իտալական հաւատ ընդ Սալֆիտիքի ջուրերուն մէջ հաւաքուածներով կողմերը գրաւելու և ծովեղբերները պաշարելու կը պատրաստուին։

ՆՈՅՆ. — Զինադադարի մասին եղած տարաձայնութիւններն անհիմն են։ Իտալական հաւատորմողին կանչուելուն լուրը կը հերքուի։

ՆՈՅՆ. — Հիւլեն կառավարութիւնը երկար բողոքողի մը ուղղեց Տէրութեանց իտալական տորմիդին եղջական ծով ընկելի գործողութեան մասին։

ՆՈՅՆ. — Յուստուան կը բզբէ զայնադրութեանց յենկով և իր իրաւանց պաշտպանութիւնը կը պահանջէ, իտալիոյ ընկել գործողութեանց զէմ։

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Իտալական բանակը Հոսի քաղաքին դուրս թուրք և Արաբներու հետ կ'ուր ընկել յաղթուեցաւ։ Պարտութեան յետոյ, իտալացիք քաղաքին մէջ փակուեցան։

Հաւելաս... Վալ քեզ Պէմպո... վալ ինծի։

— Ենթադրելով որ ողբ ըլլայ, թո՛ղ փեց Պէմպո, պէտք է զիտնայ ինչ...

Պոստառի ուսերը թօթուեց։

Յետոյ, իբր ինչ ուղեւ յանկարծ իր գաղափարներուն ընթացքը փոխել, յաւելց։

— Ուր է այն մարդը, ման Մէտիլի բարեկամը զոր բերել պիտի տայի...

— Բիւճ Առեթիլ... Անկիտ եկած է տէր իշխան, և արդէն ամբողջ քաղաքը կը զարմացնէ իր սիրածանքով և անուարկաւ յանդգնութեամբ։

— Այո՛, այդ մասին խօսուիլը լսելի է։ Եւ կը կարծեն որ անկիտ խեղաքի և հաւատարմի կերպով պիտի կոտորէ այս պատգաւաւորութիւնը ման Մէտիլի մօտ։

— Անկիտ չափազանց խելացի է, տէր իշխան, գտնով անձնութեան, չեմ կարծեր որ պէտք ունենաք ստոր. Դրոշի միջոցաւ կրնաք ուղեւնի ընկ տալ Առեթիլ։

— Կարելի եղածին չափ շուտով ինծի բեր զայն...

(Շարունակելի)

նացած ճճը զանազան հիւանդութիւններէ։

ՏԵՂԻՈՅՍ Կուսակալութիւնը հետեւող գեկոյցը զրկած է քաղաքի, օտար պետութեանց հիւպատոսներուն։ Կը ծանուցուի որ պատերազմական իրավիճակի համար ինչ ու գրաւել թնդածութեանը, հրացանները, խաւովները, զոհարարութեանները, ամեն ինչ անհրաժեշտութեան համար և զեւթերը։

ՆԵՐՔԻՆ գործող նախարարը հրաման տուաւ կուսակալութեան խափա հակուելու հաւանգիստին իտալական պետական գործաւորներուն, ինչպէս նաեւ եւրոպական միւս պետութեանց հպատակներուն, ասոնց կողմէ ըլլալիք եղելու իսկ մը նկատուելութեան պիտի առնուի և զիմադրութեան մը պարագային պիտի արտաքսուին։

ԱՌՁԻ՝ օր կէս զիջերէն քիչ առաջ՝ հայտնուած հրդեհ ծագելով՝ տուն մը մօտիկ գործուց ու կիցը գտնուող երկու տուններուն ալ վնասներ պատճառեց։

ԱՌԻՄԱՅԻՆ կը գրեն թէ՛ առջի օր տեղւոր եկեղեցիներուն մէջ թուղթ մը կարգացուեցաւ որ Օրթոտոքսներուն կը յանձնարարէ երեք օր ծովապահութիւն ընել, որմէ յետոյ աղօթքներ պիտի ըլլան երաշտութեան համար։

ԲԵՅՆԻՒԻ չըջուն թղթակցին գրածին նայելով ամէն կողմ գտնուածները կը լլուռին ոտովանդիւրներու յաջակայութեան։ Այս պատճառով կ'ըսուի թէ Զազրճալին ձերբակալութեան տեղափոխել է Այս վիճակը զեռ մը չէ երբ պիտի տեղ, չենք գիտեր, կ'ըսէ ինչաւ թերթը։

ԳՈՒՆՈՒՄՍՍԻՍ մաքրանոցին նորոգութեան համար Առողջապահական Տեսչութեան կողմէ տրուած հրամանի մը համաձայն, 1160 զըջ. ծախսուելով կատարեալ պէս նորոգուեցաւ։

ԱՌԻՐԻՈՅ Ժողովները իտալական զրահաւորի մը կողմէ ընկղմած Օսմ. թընդանօթակիրի մը մէջ գտնուող իրարմի սպայ մը քանի մը օր առաջ թնդանօթակիրին փնտցուէն առաջ քաղաքս բնակող իր մօրը սրտաշարժ նամակ մը գրած է, որուն մէջ, իբր գուշակը իր մահուան, զայն կը միջնալէ ըսելով թէ աղէկ է որ մէկը մեռնի հայրենիքին սիրոյն համար։ Այս նամակը հրատարակած էր երկի մէջէն, ի վեր հանելով այս թուրք զինուորականին վնասնութիւնը։

ՏԵՂԻՈՅՍ Իսթանբուլի քաղաքի վարչութիւնը մասնաւոր պաշտօնագրով մը պաշտօնապէս կ'իմացնէ մեզի թէ ներկայ պատերազմին առթիւ և բոլոր թուրքիոյ աղջուկներուն հարկաւորութեան և իրարու հետ միասնաբար ու միակամ արտաքին թշնամույն զէմ սերտորէն զէմ դնելու և օսմանեան հարկները պաշտպանելու պատրաստուած ըլլալով, այսօրու ընկ կը զարգենք յունականի հետ գոյութիւն ունեցած պայքարը։

ՏՕՔ. Տ. ԷՆՅԻԷՃԵԱՆ Ժառանգութեամբ, հիւանդներ կ'ընդունին ամեն օր Կ.Ս.Ժ. 9-12 և Կ.Ս.Ժ. 3-5 Հայկ. Բաւաթ Կերի յարկ։

ուս խուլ ծայրով մը և և ասկայն ջրանցքին առջեւ կողմը խուղարկել տուին։ Ամբողջ տանընդին օր տնտեսին անձկութեամբ սպասելի որ դան ծանուցանեն ինծի անոր զիտնելու գտնուած ըլլալը...

— Տէր իշխան, գիտէք թէ ջրանցքը մինչև Լիսո կը քշէ կը տանի իր մէջ ընկուղղող մարմինները։ Հոն, զիտնելու ձեւերը վերջականապէս կերած լուրծ են զայն, տարակոյս մի՛ ունենաք այդ մասին...

Պոստառի գլուխը թօթուեց։

— Հաւատա՛, Պէմպո՛, անոր պէս մարդ մը չի խելագարուի։ Ուղեցի իր գնդարդ այցելելու Ուղեցի աչքով տեսնել այն ներքաւցը զոր փեց տարուան մէջ փորած է։ Հրաշալի աշխատութիւն մըն է ասկիտ և ասկիտ հրաշալի կ'երեւի ինծի իր փախուստը։ Ո՛չ, խելագարած չէ ան, աւելցուց զուրք աւելի մօտը ծայրով մը... Անկիտ այցելալու շուտ քանի ունի ընկելի չոր այս պէս աղ յոտութեան վայրկեանին ի կրնար մեռած ըլլալ։

— Եւ չեմ հասկնար, տէր իշխան։

— Չեմ հասկնար, ըսաւ Պոստառի՝ իր ընկերոջ թէն ըսելով, Շատ լաւ կը

առքեր և ուղեւորու ալ՝ յատկացուին։ Ահաւասիկ առաջին զոհն, որուն արեւին գինը չգիտենք որմէ է որ պիտի պահանջուի։ Քաղաքապետ պիտի ելն ժողովուրդի զուսկներուն կեանքը ի նկատի չունի։ Կրնայ ի նկատի ունենալ իր գաւառի կեանքը զոհն, որ Ամերիկեան վարժարանը քը զոհն, որ Ամերիկեան արեւմտեան իսլամիստի արեւմտեան մը կառքիս և ուղեւորու այդ ճամբէն անցքը արեւմտեան միջին կարելի չէ, և այդ ալ սղաւսելու ենք որ ի գործ գնէ Ամերիկեան ճամբաները և փարիզի ռադիալներն ուսումնասիրելով իր վերադարձին վերջը։

— Մեքսիկոյի Լեկոնսիքայ Միտիլեանը հարձակաւորութեամբ ստացած է 2 մէծիտ Տիար Հայկ Բէրկէնեան վարժարանին աղքատիկ սաներու սնունդին ի նշնպատակ։

— Տիար Լեոն Բաւաթիստան կը նըւերէ Սզգ. Հիւանդանոցին 2 մէծիտ, փոխան ծաղիկաստի, հանգուցեալ Միհրան Բ. փառապետի յուղարկուած որութեան առթիւ։

Տիար Առաքել Շիրինեան 50 օխալուրիա և 50 օխա սիւնէ։ Տիկ. Բոլին Ս. Սպարթալը 7 տուր լողում և 2 օխա հալալ չաքար։ Տիկ. Մատլէն Գ. Ետայեան 1 սան հէլլա։ Տիար Կարապետ Պալեան 22 օխա զարի։

— Աղքատներու ընկերութեան նուիրած են՝ Տիկին Նուրիա Թուսանեան մէկ օսմ. ոսկի, հանգուցեալ Տիար Թովմաս Թուսանեան քառասունքին առթիւ։ Տիար Լեոն Ալմէրեան 20 փրանք, Տիար Յովհ. Բրանան 10 փրանք Միհրան Բ. փառապետի մահուան առթիւ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌՁԻ օր կէսօրէն յետոյ տարաձայնութիւն մը եղաւ թէ պոլսոյի մասնախուսից կողմէ տրուած նոր որոշումներուն համեմատ՝ հրաման տրուեց է հակահելլեն պոլսոյի բարձմանը համար։ Ասկայն հակահելլեն պոլսոյի տարածութեան, մինչև երկի իրիկուն պաշտօնագրու բան մը չի հարգուեցաւ։ Մինչև ցարդ հակահելլեն պոլսոյի կուսակից Իթթիլաս, որ օտարներ և Բալկան, երկի կը զրկէ թէ պէտք է վերցնել հակահելլեն պոլսոյը, վասն զի, կ'ըսէ, Թուրքիա պատերազմական վիճակ ունենալով պէտք ունի իր զրացիներուն բարեկամութեանն ու ձեռնտուութեանը։

ՏԵՂԻՈՅՍ Պառլամենտական ժողովի վիճակացոյցն կը տեղեկանաք որ վերջացող Հոկտեմբեր ամսոյն մէջ մեռած են ընդամենը 245 հոգի, որոնցմէ 87ը ալրեր, 60ը կիներ և 88ը տղաներ են։ Մեռածներէն 139ը յոյն, 55ը իւլաւ, 25ը հրեայ, 16ը կաթոլիկ և 13ը հայ են։ Ասոնցմէ մեռած են 50ը թուրքերու բարձրաստի, 30ը սորի հիւանդութեան, 15ը մէկնմիտ, 9ը պրանչիլ, 6ը թուրքիայի պրանչիլ, 10ը երկվամիտացաւ, 8ը թիֆոյէ, 1ը իւրապէ, 1ը օսլոպալայէ, 2ը տիֆոյէ, 10ը քաղցիկ, 5ը թշուառութիւններ և մը։

— Ո՛չ, ո՛չ, խորհեցաւ ան չարաշուք ժողովով մը։ Ասկիտ չափազանց փառաւոր մահ մը պիտի ըլլար։

Պոստառի զուրք, մտախոհ, կանգ առած էր քաղէ թոթոնի առջեւ։ Ուրտն ամբողջովին կը տեսնէր անոր զէմը որ կը լուսաւորուէր Պէմպոի կանթիկէն։ Պոստառի շատ քիչ ծերացած էր։ Անկիտ կարծես կը սնկնէ վրայ փորուած միւսնոյն զաման, միւսնոյն չեղուած զիմադիրը ունէր միշտ։ Միշտ իր նայուածքը առաջնանէ աւելի մօտը էր։

— Ինչո՞ւ համար անկիտ ալ այս քաղաքի վրայ չի կապեցինք։ Ինչո՞ւ համար իր օրը պէս անոր աչքերն ալ չի հանցեցինք, կամ տեղի ճիշդը, ինչո՞ւ համար զահիճ պէս առնեն անոր գլուխը չի կտրեց... Ան, Պէմպո՛, ասկիտ մեծ սխալ մը եղաւ։

— Ինչո՞ւ հակացաւ որ խելոյր իր վրայ էր։

Սարսաղ։

— Տէր իշխան, ըսաւ Պէմպո, ատոնք աւելորդ մտահոգութիւններ են։ Ուրտն Դաւանան մեռած է։

Պոստառի չեղաւկի Պէմպոյն նայեցաւ։

— Անոր մարմինը չի գտնուեցաւ, ու

ՆՈՅՆ. — Տրիպոլի Անգլիոյ զինուորական կցորդը ոգևորել բանախօսութիւն մը ըրաւ ի նպատակ իտալացեաց, իտալիոյ զրաւուր իբր քաղաքակրթութեան գործ ներկայացնելով։

ՆՈՅՆ. — Օսմ. կառավարութիւնը Մեքսիկոյ կառավարութեան բողոքեց Զինուորական կցորդին ընթացքին համար, որուն պաշտօնական հանգամանքը կ'արգիլէր ապալիս քայլ մը առնելու։

ՆՈՅՆ. — Մեծ հրդեհ ծագեցաւ Անգլիա-նուալոյ մէջ և քաղաքին մեծ մասը հրոյ ճարակ եղաւ։ Վնասները հաղարատոր ունկներու կը հասնին։

ՆՈՅՆ. — Աղբիւրներու միջին կը ծանուցուի այսօր թէ անոնի հրդեհ մը ծագեցաւ։ հոն կրակը քաղաքին մեծ մասը մօտիկ դարձնել յետոյ, անպիս տարածութեամբ կը շարունակուի։

ՆՈՅՆ. — Նոր ընդհարումներ կը ծանուցուին Գարատաղի սահմաններէն։ Զինուորական Գարատաղիներ սահմանադրուին անցնելով Նոյնի ամբողջութեամբ վրայ յարձակեցան, բայց չիր ու ցան եղան։ Բարեբաղդարար երկուստեք մեռեալներ չի կան, միայն կան թէթեւապէս վրաւորեալներ։

ՆՈՅՆ. — Հոռուցն կը ծանուցուի այսօր թէ իտալական կառավարութիւնը որոշեց վերջնադիր մը զրկել թուրքիոյ ծանչնալու համար Տրիպոլիսի կցումն իտալիոյ հետ։ Վերջնադիր պայմանագրումն անցնելուն պէս, իտալիա որոշում տուած է խոյն հրաման քնելու։ Օպրի մօտակային գործողութեանց սկիզբը յեղեակաւ մօլ, գրաւելով Լիմնոս և ապա Միտիլին։

ՆՈՅՆ. — Վիեննային կը հետադրեն թէ Հիլին կառավարութիւնը Եւրոպական Տէրութեանց բողոքադիր մը զրկեց իտալական հաւատարմիցի եղջական ծով ընկել գործողութեան համար, ըսելով թէ այս գործողութիւնը պիտի վնասէ բնակիչներն որոնք բոլորովին յոյն են։

ՊԱՅՏՈՒԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԵԻՏՐ. ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Իզմիր՝ Եօ Պէմպոյն չուկան զըտնուող սեղանաւոր Միւսա Միւսանեան և Նիկողոս Օհան Օհանեան և ընկերք սնանկութեան և ասոնց գործութեանները քննելու համար փոստարան Բարսիլ Կիւպէնկեան և Մէմէտ Կիւպէնկեան ըստ որոշան առժամանակեայ հաշուաւարար անուանուած են։ Ուրտն ինչաւ սնանկացեալներուն վրայ առնելիք ունեցող պահանջատէրերն առժամանակեայ հաշուաւարարները վրաւոր և կամ նորէն մը տնջնաւոր հաշուաւարար անուանելու համար, Նոյնի ամսու 15ին երեքարթի օր կէ. օ. է խոյն ըստ եւրոպացոց ժամը 2 1/2ին իր իրի Առեւտրական Դատարանին սնանկութեան յատուկ սենեակին մէջ պարտին ներկայ գտնուել։

Ժառ Բոմիւր ՄԵՀԱՄԵՏ ՄՈՒՍՈՒՍԱՅԱՆ 2 Նոյմ. 327

ԱՐՏՈՒՍԵՐ Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

